

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ
НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
„ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПСИХОЛОГІЯ» СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ
«ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ»»
(для бакалаврів)

Київ - 2018

Підготовлено доктором психологічних наук, професором кафедри психології Коломінським Н.Л.

Оновлено доктором наук в галузі психології, к.п.н., професором кафедри психології Туриніною О.Л.

Затверджено на засіданні кафедри психології (протокол № 8 від 20 березня 2018 р.)

Схвалено Вченою радою Навчально – наукового інституту міжнародних відносин та соціальних наук (протокол № 9 від 28 березня 2018 р.)

Коломінський Н.Л. Навчальна програма дисципліни „Вступ до спеціальності «Психологія» спеціалізація «Практична психологія»” для бакалаврів (Оновлено доктором наук в галузі психології, к.п.н., професором кафедри психології Туриніною О.Л.) – К.; МАУП, 2018. - 28с.

Навчальна програма дисципліни «Вступ до спеціальності (практична психологія)» містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни «Вступ до спеціальності (практична психологія)» теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

Пояснювальна записка

Мета вивчення дисципліни “Вступ до спеціальності (практична психологія)” – забезпечити успішну професійну адаптацію майбутніх психологів на основі вивчення ними основних функцій практичного психолога, вимог до його особистості, організації його трудової діяльності.

Названа мета зумовила структуру та зміст навчальної програми, в якій основне місце займає характеристика змістовних функцій сучасного психолога, розгляд загальних питань діяльності психолога в різних сферах праці і життя людей. Вивчення цієї дисципліни сприятиме реалізації практичної спрямованості підготовки практикуючих психологів з забезпечення ними психологічної допомоги народу, окремим людям у вирішенні різноманітних проблем життєдіяльності в складних економічних, політичних, соціально-психологічних умовах перехідного періоду розвитку України.

Певну увагу приділено засвоєнню студентами методологічних принципів професійної праці психологів, додержання ними вимог етичного кодексу психолога.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
"ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ"

№пор.	Назва змістового модуля і теми
	Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні аспекти психології як науки
1.	Тема 1. Психологія як наука і професія.
2.	Тема 2. Мета та завдання діяльності практичного психолога.
3.	Тема 3. Методологічні основи практичної психології.
	Змістовий модуль II. Діяльність практичного психолога як об'єкт дослідження психологічної науки
4.	Тема 4. Специфічні особливості роботи практичного психолога.
5.	Тема 5. Зміст і основні функції діяльності практичного психолога.
6.	Тема 6. Етичні та психологічні вимоги до особистості практичного психолога.
7.	Тема. 7 Організаційні питання діяльності практичного психолога.
8.	Тема. 8 Професійна підготовка та професійне вдосконалення практичного психолога.
Разом годин:	120

ЗМІСТ

дисципліни

„Вступ до спеціальності «Психологія» спеціалізація «Практична психологія»”

Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні аспекти психології як науки

Тема 1. Психологія як наука і професія.

Визначення поняття “психологія”. Загальне уявлення про професію. Професія як діяльність і галузь прояву особистості. Зміст поняття “професія”. Психологія життєва та професійна. Основні ознаки психолога-професіонала (у порівнянні з психологом-аматором). Предмет і об’єкт психології як науки. Виникнення професії психологія як особливої сфери людської діяльності. Класифікація психологічних професій: академічна психологія, прикладна психологія, викладання психології, практична психологія. Загальна характеристика галузей психології.

Література: [5,14,28,35,43.]

Тема 2. Мета та завдання діяльності практичного психолога.

Необхідність практичної психології як професії в сучасних умовах розвитку суспільства. Мета роботи психолога як гуманна місія надання допомоги суспільству в забезпеченні психологічного здоров’я, створенні соціально-психологічних умов для розвитку кожної особистості. Роль психологів у практичному здійсненні ідеї пріоритету людини, особистості. Завдання психологів у різних галузях життя і праці: у виробництві, освіті та вихованні, управлінні (менеджменті), сім’ї тощо.

Література: [6,12,24,33,37]

Тема 3. Методологічні основи практичної психології.

Прагматичний підхід у розробці теорії методів практичної психології: несуперечливе поєднання в роботі практичного психолога засад різних психологічних шкіл (психоаналізу, гуманістичної психології, біхевіоризму). Психологічна проблема та запит на надання психологічної допомоги. Проблеми, з якими звертаються до практичного психолога. Поняття про життєву ситуацію та соціальну ситуацію розвитку. (Л.Виготський).

Система принципів практичної психології: детермінізму, принцип розвитку, принцип індивідуального підходу, принцип особистісного підходу, принцип синтетичного підходу до предмета практичної психології.

Література: [11,13,24,38,39]

Змістовий модуль II. Діяльність практичного психолога як об'єкт дослідження психологічної науки

Тема 4. Специфічні особливості роботи практичного психолога.

Практична психологія як професійна діяльність системи “людина - людина ” (за Е.О.Клімовим). Характеристика специфіки предмету, засобів, результату роботи практичного психолога. Діяльнісний цикл практичного психолога: отримання замовлення, вивчення об'єкту, моделювання, реалізація, здача роботи (рекомендації). Основні варіанти розгляду складних психологічних проблем: розвиток зовнішніх організаційних зв'язків, розширення загального і професійного кругозору. Взаємодія практичного психолога з суміжними спеціалістами. Формування “команди психологів – однодумців ”. Обумовленість змісту роботи психолога логікою процесу психологічної допомоги, типовими і конкретними проблемами, особливостями галузі застосування.

Література: [111,4,18,26,37]

Тема 5. Зміст і основні функції діяльності практичного психолога.

Функції психолога як постійні завдання, що складають зміст його діяльності. Психодіагностична функція та її здійснення в різних галузях роботи психолога. Загальна характеристика методів психодіагностики. Психологічна корекція. Рівні аналізу норми психічного розвитку(нейропсихологічний, загально-психологічний, віково-психологічний) як основа для побудови психологічної корекції. Психопрофілактична робота психолога та її випереджаючий характер. Психотренінг, психодрама, рольова гра як форми психокорекційної та психопрофілактичної роботи психолога. Розвиваюча функція та її реалізація в роботі психолога (в закладах освіти, сім'ї та ін.). Урахування рівня актуального і зони найближчого розвитку в роботі психолога з розвитку психічних процесів людини. Робота з профорієнтації та соціально-професійної адаптації як функція психолога. Консультативна робота психолога. Психолого - просвітницька функція психолога та її роль у підвищенні психологічної компетентності людей, гуманізації життя і праці. Методи психологічної просвіти.

Література: [11,14,18,25,32,39]

Тема 6. Етичні та психологічні вимоги до особистості практичного психолога.

Практичний психолог як суб'єкт професійної діяльності. Професійна компетентність практичного психолога як система професійних знань, умінь і навичок, що забезпечують успішне виконання професійних функцій. Основні принципи етичного кодексу практичного психолога: професійної компетентності (знання суті соціально-психологічних явищ і особливостей їх прояву в конкретних умовах і ситуації, досконале володіння психологічним інструментарієм; не нанесення шкоди (не шкодь!) клієнту (взаємоповага психолога і клієнта, забезпечення для

клієнта безпеки методик, що застосовує психолог, попередження неправильних дій замовника); принцип неупередженості (наукова обґрунтованість, об'єктивність в оцінці та інтерпретації даних, зваженість висновків); конфіденційності (збереження таємниці результатів дослідження, коректне використання інформації психологічного характеру); принцип позитивно орієнтованої активності психолога (надання клієнту допомоги в реалізації позитивних цілей, творчого потенціалу, усунення того, що цьому заважає). Психограма і акмеограма практичного психолога. Психологічні вимоги до його особистості: альтруїзм, гуманістична спрямованість, розвинута емпатія, рефлексія, чутливість, експресивні, комунікативні, організаторські здібності, толерантність, критичність мислення, гнучкість, нестандартне мислення, оптимізм, віра в успіх, постійний самоаналіз як умова самовдосконалення.

Література: [1,3,5,7,8,29,36]

Тема 7. Організаційні питання діяльності практичного психолога.

Професійний статус психолога в різних галузях (на виробництві, в освіті, армії, спорті тощо). Вимоги до обладнання кабінету психолога: наявність сейфа, обліково-звітної документації, методичного матеріалу. Психолог як відносно незалежний фахівець, радник, консультант керівник. Взаємодія психолога з керівником організації на всіх етапах управління як процесу (вироблення і прийняття управлінських рішень, організація, контроль). Психолог як експерт з відповідними функціями і повноваженнями.

Література: [14,29,31,44,45]

Тема 8. Професійна підготовка та професійне вдосконалення практичного психолога.

Мета професійної підготовки практичних психологів. Особистісно - діяльнісний підхід до цілей, змісту, методики професійної підготовки практичних психологів.

Особливості навчальної діяльності студентів-майбутніх психологів. Особливості та проблеми взаємин студентів –психологів з викладачами. Особливості побудові міжособистісних стосунків студентів. Місце наукової роботи в навчанні майбутніх психологів. Вищі навчальні заклади України, де здійснюється професійна підготовка психологів. Основні напрямки професійного самовдосконалення випускника-психолога: постійне підвищення якості роботи, особистісний розвиток та саморозвиток психолога.

Література: [2,7,9,19,34,42]

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Психологія: визначення поняття.
2. Ознаки життєвої психології.
3. Ознаки професійної психології.
4. Виникнення професії “психологія”.
5. Класифікація психологічних професій.
6. Галузі психології: загальна характеристика.
7. Обґрунтування необхідності практичної психології в нашій країні.
8. Мета діяльності практичного психолога.
9. Роль психолога в побудові гуманного демократичного суспільства держави України.
10. Роль практичних психологів у забезпеченні психічного та психологічного здоров’я народу України.
11. Місце професії практичного психолога в класифікації професій.

12. Специфічні особливості об'єкту і предмету праці практичного психолога.
13. Специфічні особливості засобів праці практичного психолога.
14. Специфічні особливості результати праці практичного психолога.
15. Проблема визначення ефективності праці практичного психолога.
16. Взаємодія практичного психолога з суміжними спеціалістами.
17. Поняття про методологію професійної діяльності практичного психолога.
18. Психологічна проблема та запит на надання психологічної допомоги.
19. Поняття про життєву ситуацію особистості.
20. Поняття про соціальну ситуацію розвитку (за Л.С.Виготським).
21. Принцип детермінізму та його застосування в практичній психології.
22. Принцип розвитку та його додержання в роботі практичного психолога.
23. Принцип індивідуального підходу в діяльності практичного психолога.
24. Особистісний підхід як принцип практичної психології.
25. Принцип синтетичного підходу до предмета практичної психології.
26. Визначення поняття “професійної функції практичного психолога”.
27. Специфіка професійної праці практичного психолога: загальна характеристика.
28. Загальна характеристика професійних функцій практичного психолога.
29. Суть психодіагностичної функції практичного психолога.
30. Орієнтовні етапи психодіагностичної діяльності практичного психолога.
31. Загальна характеристика методів психодіагностики.

32. Суть психопрофілактичної функції в роботі психолога.
33. Типові проблеми клієнтів, що потребують здійснення психопрофілактичної роботи.
34. Основні методи психопрофілактичної роботи.
35. Суть психокорекційної функції в діяльності практичного психолога.
36. Рівні аналізу норми та їх вплив на психокорекційну роботу психолога.
37. Психопрофілактика та психокорекція: загальне і відмінності.
38. Основні методи психокорекції.
39. Розвивальна функція в роботі практичного психолога.
40. Професійно - орієнтаційна функція та її здійснення в діяльності практичного психолога організації.
41. Психологічне консультування як функція практичного психолога.
42. Консультування, психокорекція та психотерапія: загальне та відмінності.
43. Етапи психологічного консультування.
44. Суть психолога - просвітницької функції психолога.
45. Напрямки, сфери застосування та методи психолога - просвітницької функції практичного психолога.
46. Загальна характеристика етичних принципів та вимог до особистості та діяльності практичного психолога.
47. Суть та прояв етичного принципу професійної компетентності в роботі практичного психолога.
48. Зміст принципу ненанесення шкоди та його реалізація в роботі психолога.
49. Принцип неупередженості: зміст та особливості реалізації в професійній праці психолога.
50. Принцип конфіденційності: суть та специфіка використання в роботі психолога.

51. Позитивно орієнтована активність як етичний принцип діяльності практичного психолога.
52. Професіограма та психограма практичного психолога: суть, структура, використання.
53. Вимоги до інтелектуальних якостей практичного психолога.
54. Вимоги до моральних якостей психолога. Практичний психолог як громадянин України.
55. Вимога до комунікативних і організаторських якостей особистості практичного психолога.
56. Вимоги до обладнання кабінету психології.
57. Особливості адаптації та навчання студентів в умовах ВНЗ.
58. Особливості взаємин студентів-майбутніх психологів з викладачами та однокурсниками.
59. Наукова робота в навчанні майбутніх практичних психологів.
60. Основні напрямки та форми професійного самовдосконалення випускників ВНЗ – практичних психологів.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ.

1. Психологія: визначення поняття.
2. Ознаки життєвої психології.
3. Ознаки професійної психології.
4. Виникнення професії “психологія”.
5. Класифікація психологічних професій.
6. Галузі психології: загальна характеристика.
7. Обґрунтування необхідності практичної психології в нашій країні.
8. Мета діяльності практичного психолога.
9. Роль психолога в побудові гуманного демократичного суспільства держави України.

10. Роль практичних психологів у забезпеченні психічного та психологічного здоров'я народу України.
11. Місце професії практичного психолога в класифікації професій.
12. Специфічні особливості об'єкту і предмету праці практичного психолога.
13. Специфічні особливості засобів праці практичного психолога.
14. Специфічні особливості результати праці практичного психолога.
15. Проблема визначення ефективності праці практичного психолога.
16. Взаємодія практичного психолога з суміжними спеціалістами.
17. Поняття про методологію професійної діяльності практичного психолога.
18. Психологічна проблема та запит на надання психологічної допомоги.
19. Поняття про життєву ситуацію особистості.
20. Поняття про соціальну ситуацію розвитку (за Л.С.Виготським).
21. Принцип детермінізму та його застосування в практичній психології.
22. Принцип розвитку та його додержання в роботі практичного психолога.
23. Принцип індивідуального підходу в діяльності практичного психолога.
24. Особистісний підхід як принцип практичної психології.
25. Принцип синтетичного підходу до предмета практичної психології.
26. Визначення поняття “професійної функції практичного психолога”.
27. Специфіка професійної праці практичного психолога: загальна характеристика.
28. Загальна характеристика професійних функцій практичного психолога.
29. Суть психодіагностичної функції практичного психолога.

- 30.Орієнтовні етапи психодіагностичної діяльності практичного психолога.
- 31.Загальна характеристика методів психодіагностики.
- 32.Суть психопрофілактичної функції в роботі психолога.
- 33.Типові проблеми клієнтів, що потребують здійснення психопрофілактичної роботи.
- 34.Основні методи психопрофілактичної роботи.
- 35.Суть психокорекційної функції в діяльності практичного психолога.
- 36.Рівні аналізу норми та їх вплив на психокорекційну роботу психолога.
- 37.Психопрофілактика та психокорекція: загальне і відмінності.
- 38.Основні методи психокорекції.
- 39.Розвивальна функція в роботі практичного психолога.
- 40.Професійно-орієнтаційна функція та її здійснення в діяльності практичного психолога організації.
- 41.Психологічне консультування як функція практичного психолога.
- 42.Консультування, психокорекція та психотерапія: загальне та відмінності.
- 43.Етапи психологічного консультування.
- 44.Суть психолого-просвітницької функції психолога.
- 45.Напрямки, сфери застосування та методи психолого-просвітницької функції практичного психолога.
- 46.Загальна характеристика етичних принципів та вимог до особистості та діяльності практичного психолога.
- 47.Суть та прояв етичного принципу професійної компетентності в роботі практичного психолога.
- 48.Зміст принципу ненанесення шкоди та його реалізація в роботі психолога.

49. Принцип неупередженості: зміст та особливості реалізації в професійній праці психолога.
50. Принцип конфіденційності: суть та специфіка використання в роботі психолога.
51. Позитивно орієнтована активність як етичний принцип діяльності практичного психолога.
52. Професіограма та психограма практичного психолога: суть, структура, використання.
53. Вимоги до інтелектуальних якостей практичного психолога.
54. Вимоги до моральних якостей психолога. Практичний психолог як громадянин України.
55. Вимога до комунікативних і організаторських якостей особистості практичного психолога.
56. Вимоги до обладнання кабінету психології.
57. Особливості адаптації та навчання студентів в умовах ВНЗ.
58. Особливості взаємин студентів-майбутніх психологів з викладачами та однокурсниками.
59. Наукова робота в навчанні майбутніх практичних психологів.
60. Основні напрямки та форми професійного самовдосконалення випускників ВНЗ – практичних психологів.
61. Поняття про теоретичну, прикладну та практичну психологію.
62. Відмінність та взаємозв'язок теоретичної, прикладної та практичної психології.
63. Практична психологія як галузь професійної діяльності.
64. Основні завдання практичної психології.
65. Взаємозв'язок практичної психології та психологічної практики.
66. Основні завдання практичної психології як професійної діяльності.
67. Основні завдання практичної психології як галузі психологічної науки.

68. Особливості розвитку практичної психології на Заході.
69. Основні теоретико-методологічні підходи в західній практичній психології: психодинамічний напрям.
70. Основні теоретико-методологічні підходи в західній практичній психології: поведінковий напрям.
71. Основні теоретико-методологічні підходи в західній практичній психології: когнітивний напрям.
72. Основні теоретико-методологічні підходи в західній практичній психології: гуманістична психотерапія.
73. Розвиток і становлення практичної психології в Україні.
74. Психологічна проблема особистості (групи) як категорія практичної психології.
75. Співвідношення життєвої та психологічної проблеми.
76. Типологія психологічних проблем за рівнем їх усвідомлення суб'єктом або оточуючими його людьми.
77. Типологія психологічних проблем за змістом.
78. Типологія психологічних проблем залежно від їх значення для подальшої долі людини.
79. Типологія психологічних проблем за основними сферами активності людини.
80. Життєва ситуація особистості як базова категорія прикладної психології.
81. Основні складові життєвої ситуації особистості.
82. Співвідношення життєвої ситуації та соціальної ситуації розвитку.
83. Аналіз життєвої ситуації в контексті життєвого шляху особистості.
84. Життєтворчість і психологічна допомога особистості.
85. Практикуючий психолог і практичний психолог: спільні та відмінні характеристики.
86. Особливості діяльності академічного та практикуючого психолога.

- 87.Труднощі в діяльності практикуючого психолога у вітчизняній психологічній практиці.
- 88.Основні труднощі в діяльності практикуючих психологів у вітчизняній психологічній практиці.
- 89.Основні види професійної діяльності практикуючого психолога.
- 90.Просвітницька робота практикуючого психолога.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1.Абрамова Г. С. Введение в практическую психологию. — 6-е изд., перераб. и доп. - М.: Академический Проект, 2003 - 496 с.
- 2.АбульхановаСлавская К. А. Стратегия жизни. Вып.2 — М., 2008.
- 3.Блейхер В. М., Крук И. В. Патопсихологическая диагностика. — К.: Здоровья, 2006. — 142 с.
- 4.Бочелюк В.Й., Зарицька В.В. Психологія: вступ до спеціальності. Навч. посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007 — 288 с.
- 5.Бондаренко О. Ф. Психологічна допомога особистості: Навч. посіб. для студ. ст. курсів психол. ф-тів та від-нь унтів. —Харків: Фоліо, 2006. — 237 с.
- 6.Бурлачук, Л. Ф. Психодиагностика : [учебник для вузов по специальности "Психология"] / Л. Ф. Бурлачук. -2-е изд., перераб. и доп.- Санкт-Петербург [и др.] : Питер, 2012. - 379 с.
- 7.Вступ до спеціальності / Укладачі Л.І. Подшивайлова, Н.В., Старинська . – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка , 2014. – 29 с.
- 8.Введение в практическую социальную психологию: Учеб. пособие для вузов. — 2е изд., испр. / Под ред. Ю. М. Жукова, Л. А. Петровской, О. В. Соловьева. — М.: Смысл, 1996. — 373 с.
- 9.Введение в специальность. Учебно-методическое пособие по профилю подготовки 050716 «Специальная психология». / Сост. Твардовская А.А. — Казань, 2012. — 85с.
- 10.Гаджиева Н. М., Никитина Н. Н., Кислинская Н. В. Осно-вы само-совершенствования: Тренинг самосознания. — Екатеринбург: Деловая книга, 2004. — 144 с.
- 11.Гуревич П. С. Практическая психология для всех / Гуревич П.С. –М.: Директ-Медиа, 2013. -464 с.
- 12.Головаха Е. И. Жизненная перспектива и профессиональное самоопределение молодежи. — К., 2004.

13. Данчева О. В., Швалб Ю. М. Практична психологія в економіці та бізнесі. — К.: Лібра, 1998. — 270 с.
14. Дуткевич Т. В. Практична психологія: вступ до спеціальності : навч. посібник / Т. В. Дуткевич, О. В. Савицька. — 2-ге вид. — Київ : Центр учбової літератури, 2010. — 254 с.
15. Елизаров А. Н. Телефон доверия: работа психолога-консультанта с родителями в ситуации родительско-юношеских конфликтов // Вопр. психологии. — 1995. — № 3. — С. 38–45.
16. Залевский Г.В., Зинченко Ю.П., Козлова Н.В. 323 Введение в профессию (Клиническая психология) :учеб. пособие. — Томск : Томский государственный университет, 2012. — 240 с. 20.
17. Іванова О.В. Психологія: вступ до спеціальності [текст]: навч. посіб. / О. В. Іванова, Л. М. Москалюк, С. І. Корсун — К.: «Центр учбової літератури», 2017. — 184 с.
18. Каган, В.Е. Искусство жить: Человек в зеркале психотерапии / В.Е. Каган. - М.: Смысл, 2013. - 415 с.
19. Кісарчук З. Г., Журавльова Н. Ю., Онищенко Г. І., Юр-ченко Т. П. Спеціалізована психологічна служба: основні види психологічної допомоги населенню: Метод. рек. для психологів-практиків. — К.: Мін-чорнобиль, 2005. — 46 с.
20. Крайг Г. Психология развития / Грэйс Крайг, Дон Бокум ; науч. ред. пер. Т. В. Прохоренко. -9-е изд.- Санкт-Петербург [и др.] : Питер, 2012. - 939 с.
21. Кузікова С. Б. Основи психокорекції : навч. посіб. / Кузікова С.Б. —К.: Академвидав, 2012. —320 с.
22. Канеман Д. Мислення швидко й повільне [Текст] / Деніел Канеман ; з англ. пер. Максим Яковлев. - Київ : Наш Формат, 2017. — 479 с.
23. Коропецька О.М. Психологічні основи професійної орієнтації та самореалізації особистості: Навчальний посібник. -К.: КНТ, 2016. — 438 с.

24. Купечко О.А. Психология самопрезентации личности: Учебно-практическое пособие / О. А. Купечко – К.: Центр учебной литературы, 2017. – 320 с.
25. Левенець А. Є. Вступ до практичної психології : Навч.-метод. комплекс / Левенець А. Є. – К. : Ін-т крим.-викон. служби, 2015. – 30 с.
26. Литвак, М. Е. Психолог. Профессия или образ жизни/ М. Е. Литвак. - Ростов-на-Дону: Феникс, 2011. - 280 с.
27. Марасанов Г. И. Социально-психологический тренинг. — 3е изд., испр. и доп. — М.: Совершенствование, 1998. — 208 с.
28. Музика О.Л. Методичні рекомендації з курсу «Вступ до спеціальності» / Музика О.Л., Савиченко О.М., Загурська І.С., Майстренко Т.М., Гречуха І.А., Степанюк І.А. – Житомир, 2013. – 50 с.
29. Мей Р. Искусство психологического консультирования: Пер. с англ. — М.: Класс, Вып. 2006. — 144 с.
30. Майерс Д. Интуиция / Дэвид Майерс ; пер. И. И. Малкова.-
31. Санкт-Петербург [и др.] : Питер, 2013. - 250 с
32. Осадько О. Ю. Теоретичні та методичні засади підготовки практичних психологів до консультування // Практична психологія: теорія, методи, технології. — К., 1997. — С. 200–209.
33. Панок В. Г. Концептуальні питання підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації психологів-практиків // Практична психологія у системі освіти: Питання організації та методики. — К.: ІСДО, 1996. — С. 18–41.
34. Панок В. Г. Теоретичні підходи до побудови системи понять практичної психології // Практична психологія: теорія, методи, технології. — К., 2005. — С. 7–17.
35. Приходько Ю. О. Практична психологія: Введення у професію : Навч. посібник / Юлія Олексіївна Приходько. – 2-е вид. – К. : Каравела, 2010. – 232 с.

36. Професіокарти та психограми посад фахівців базових центрів зайнятості, філій регіональних центрів зайнятості: наук.-практ. розробка / [Л.М. Капченко, Н.В. Ортікова, Л.Й. Літвінчук та ін.] за заг. ред. Л.М. Капченка. – К.: ІПК ДСЗУ, 2017. – 52 с.
37. Романин, А.Н. Практическая психология философии и религии: Учебное пособие / А.Н. Романин. - М.: КноРус, 2013. - 376 с.
38. Рогов Е. И. Настольная книга практического психолога в образовании: Учеб. пособие. — М.: Владос, Вып.2 - 2007. — 529 с.
39. Роджерс К. Клиент-центрированная терапия: Пер. с англ. — М.: Рефл-бук, Вып.2. - 2007. — 320 с.
40. Рибалка В. В. Методологічні проблеми наукової психології [Текст] : посібник / Рибалка Валентин Васильович ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. - Київ : Талком, 2017. - 244 с.
41. Самоукина Н. Практический психолог в школе: лекции, консультирование, тренинги. — М.: ИНТОР, 1997. — 192 с.
42. Словарь Л.С. Выготского / Под ред. А.А. Леонтьева. – 3-е изд., стереотипное. – М.: Смысл, 2014. – 119 с.
43. Туріщева Л.В. Організація психологічної служби школи / Туріщева Л.В. –Харків : Основа, 2014. –111 с
44. Туриніна О.Л. Проблеми формування психологічної культури у старшокласників//Проблеми вищої педагогічної освіти: Зб. матеріалів Міжнародної конференції. Тернопіль. – 2015. – С. 27-39.
45. Хей Л. Полюби себя, исцели свою жизнь: Пер. с англ. —2006. — 185 с.
46. Чепелева Н. Развитие профессиональной компетентности будущих практичных психологов // Міжнар. семінар з гуманістичної психології та педагогіки: Тези доп. і повідомл. (Рівне, 15–17 черв. 1998 р.). — Рівне, 2005. — С. 106.

47. Якимчук Б.А. Основи психологічного консультування : Навчальний посібник / Б.А. Якимчук, І.П. Якимчук –Умань: ПП Жовтий О.О., 2013. – 204 с.